

ШКОЛСКИ ЛИСТ.

Брой 13. У Сомбору 15. Јуля 1868. Год. X.

Основа законска за народне школе у Угарској.

ГЛАВА I.

ДЕЛОКРУГ И ОСНИВАЊЕ НАРОДНИХ УЧЕВНИХ ЗАВОДА.

§ 1. Народни учевни заводи састав се: из малодечјих хранилишта, основних и висших народних школа и учитељишта.

§ 2. Народни учевни заводи, осим учитељишта (која само јавна могу бити), или су јавне или приватне школе.

§ 3. По начину ког закон одреди, јавне народне учевне заводе могу оснивати и издржавати: у домовини налазеће се цркве, општине, задруге, и поједини људи.

ГЛАВА II.

ВЕРОЗАКОНСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ И УЧЕВНИ ЗАВОДИ ШТО ИХ ЗАДРУГЕ ИЛИ ОСЕБНИЦИ ОСНУЈУ.

§ 4. Цркве свију у угарској краљевини признатих вероисповеди могу у свима општинама, где њихови јединственици станују, собственем снагом држати и оснивати јавне народне учевне заводе под следећим условима:

1.) да имају одређенима §. 13. одговарајуће школско здание,

2.) да се у погледу на учитељску способност, занимање и учење строго придржавају §§. 121, 130, као и 14 и 18.

3.) да у таквим народним школама барем ови предмети обавезни буду: а.) наука благонравности и вере; б.) читање и писање; в.) рачун из главе и са бројкама (цифрама) и позивање отачаствених мера; г.) езикословље; д.) природословље и природопис са обзиром на начин живота и на предјел, коме већи део дечјих родитеља припада; е.) Отачаствени земљо-

пис и отачаствена повестница: е.) пољско господарство (газдованѣ); ж.) кратко познаванѣ грађанских права и дужности; з.) певанѣ.

4.) Да школе те снабдеване буду са школским таблама, земаљским круглама (глобусима), земљовидима, и у обште са најнуждним учевним средствима,

5.) да у тим школама време учена најмањ девет месеци преко године трајти има.

§. 5. О том како би могле верозаконске обштине висше народне школе оснивати, уређую §§. 14. 18. и из главе III. 49. 50. и 51.

§. 6. О осниванию и издржаванию малодечних хранилишта уређую §§. 26. 28. 29. и 32.

§. 7. Свака црква може оснивати и учитељишта под тим условљем, да се при уређиванию ових §§. 84. и 89. придржава; да у сваком учитељишту најмањ три редовна наставника делаю; да се само онаки питомци примаю, кои су четврти гимназиални или трећи реални разред свршили; да се барем сви у §. 90. прописани предмети предаю да сесваке године јавни испити држе и о њима министру јавног обучавања извештај подноси, и напоследку, да се са савршеним питомцима онаки испити држе, какви су у §§. 105 и 106 одређени.

§. 8. Свака вероисповедна народна школа стои под државним надзором, и по томе правительству припада право и дужност и верозаконске школе периодично надгледати и строго мотрити да се у §§. 4, 5, 6, и 7. изложени услови точно врше, и да се имањ школско безбедно смести и на свое цѣли уредно обраћа; — исто тако правительство има право статистичне податке о верозаконским и у обште о свим школама прикупјати и то вачином, кои се њму најсходнији бити види.

§. 9. Ако се наредбе у §§. 4, 5, 6 и 7 изложене ни после опомене преко правительствених органа неби извршивале, онда правительство на препоруку жупаниског школског савета може дотичну народну школу затворити дати. У том случаю сваковрстне обштинске и приватне закладе и добра затворених народних школа, у колико су ова верозаконским цѣлима наменѣна, предаю се дотичној верозаконској странци; у колико пак добра та нису изрично зарад верозаконских цѣли основана, имаю се придодати обштинској школи, која у месту

том цостои, или коя се том приликом оснива. Но ипак, чии дотична црква оснуе школу, коя условима у §§. 4, 5, 6, и 7, подпуно одговара, добра ова имаю се нъой повратити.

§. 10. Осебници (приватници) и посебне задруге могу такође оснивати јавне народне школе, но дужне су у том погледу правительству предходни извештај са нацртом основати се имаюће школе поднети.

§. 11. Приватним путем подигнуте јавне народне школе стое такође под надзором државног правителства, и сви они услови и закони, што се у §§. 4, 5, 6, и 7, садрже важе и за нњи.

ГЛАВА Ш.

ОБШТИНСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ.

§. 12. У оним местима, где цркве или никакву школу недрже, или где ова по смислу закона брою жительство не одговора, дужна е община нуждне народне школе подићи.

§. 13. Школска здания имаю бити на здравом месту са-зидана, сува, и снабдљвена према брою деце (у едной дворани несме више од 60 деце бити), са довољним пространим и видним школским дворанама, кое се лако ветрити могу.

§. 14. Мушка и женска деца одделъно, и у колико е можно у одделенъм дворанама имаю се обучавати.

§. 15. Община е дужна за школу земальску круглу (глобус), земљовиде, табле и све друге за ученѣ нуждне опреме у довољном брою набавити.

§. 16. Деца, за кою се докаже да су сиромашка, доби-аю од школе бесплатно књиге и остале учевне алате.

§. 17. За награду учительску по смислу §. 131 община е обвезана старати се.

§. 18. Едан учитель редовно неможе обучавати више од 60 питомаца. У ванредним случаевима жупаниски школски са-вет може на то дозволенѣ дати. Ако е брой питомаца по тро-годишнъм извештаю сваке године већи од 60, то се по по-треби имаю поставити помоћни учители или се више школа отворити имаю.

§. 19. Терете за общтинске народне школе у првом реду сноси община, коя на ту цѣл може на сваког у нъой настанѣног или нъой припадаюћег грађанина особени порез разметнути. Али тај порез несме износити више него 5% од редовног давка.

§. 20. Где ће се разделенъ (сегрегация) тек у будуће сбити, том приликом нека се на страну постојеће или основати се имајуће общинске народне школе одлучи најманъ едан стотинити део общинског добра.

§. 21. Приликом кад се школска здания или учительски станови зидају или поправљају може община сваког свог становника обвезати на посленичку службу од два дана, али то могу дотични и новцем по текућој цени исплатити.

§. 22. Приход од пореза разметнутог по смислу §. 19 и од имана по §. 20. добивеног, као и радену снагу о којој говори §. 21. може община само на издржавањ общинских школа обраћати, — и само онда може (приход тај) на подмиривањ потреба верозаконске народне школе дати, ако су сви становници общине те едне вере.

У осталом чим се у общини тој нађе 30 за школу способне деце од друге вере, дужна е община общинску школу отворити, и у том случају на страну верозаконске школе односно школа, може община само онај део материјалне снаге дати, кои као сувишак заостане, пошто се поднамире, све оне потребе общинске школе, које закон прописуе.

§. 23. Ако община докаже, да ние у станю материјална средства за закону сходно издржавањ народних школа набављати, то е онда недостајућу суму дужна у првој линији подмирити жупанія, која на ту сврху може на сво жительство жупаниско расписати до 3% приреза на редовни данак.

§. 24. У коим общинама не би се могле школске потребе подмирити ни из жупаниског приреза, што се зарад народног обучавања расписуе, тима ће се недостајућа сума из државне благајнице давати.

А. МАЛОДЕЧИЯ ХРАНИЛИШТА.

§. 25. Где годишњи приход общински, што се на школске цѣли обраћа, после подмирення свию потреба общинске основне школе, превазилази 300 фр. тамо е община обвезана малодечие хранилиште, то ест, таково заведенъ подићи, у коме ће деца до шесте свое године душевну и телесну негу добияти.

§. 26. У хранилишта примаю се сва мушка и женска деца, која су другу живота годину прешла а седму нису навршила; — и која по сведочби общинског, а где овог нема срезког лекара непате од прилепчиве болести, а притом су накаламљѣна.

§. 27. У общинским хранилиштама добияю деца негу и

поуку безплатно. За храну плаћаю родитељи умерену награду, коју общински школски одбор периодично одређує. Она веома сиромашна деца, чији родитељи или старатељи нису у стању плаћати, добијаю и храну туне.

§. 28. У хранилиштима смеду се учити ови предмети: 1. Молењ Богу, и то свако дете учи се по својем закону Богу молити; 2. Телесно вештањ сходно узрасту дечијем; 3. Певанњ; 4. Деца, која су четврту годину прешла, уче читати, потезове пртати и нешто мало из главе рачунати.

§. 29. Управљајући учитељи у хранилишту могу бити сви они људи и жене, који су 24. годину живота навршили, који су дипломирани учитељи и који су се барем по године у неком малодечијем хранилишту практично вештавали.

§. 30. Број редовних и помоћних учитеља и челяди, што у хранилишту делаю, и њихову према местним околностима примерену плату одређує жупаниски школски савет. — Но притом плата редовних учитеља установљава се по смислу §. 131.

§. 31. Редовни учитељи и помоћници постављаю се по §§. 125 и 126. Челяд погађа старатељ хранилишта уз накнадно одобренњ школског одбора.

§. 32. Общински (у недостатку овога срезки) лекар дужан є сваке недеље хранилиште походити, у њему свако дете посмотрити, и у погледу на здравствена правила целог завода школском одбору писмене извештає, а ако є нужно и предлоге подносити.

Ако школски одбор у след лекарског извештаја и предлога не буде одма како ваља поступао, дужан є лекар жупаниског школског надзорника о том неотложно известити.

§. 33. Годишњу почастну награду лекару за труд одређує жупаниски школски савет из благајнице дотичног малодечијег хранилишта.

§. 34. Устройство общинских малодечијих хранилишта и ред неге и поуке, који є у овима вуждан, опредѣљує од времена до времена министар јавног обучавања у својим наредбама.

Б. ОСНОВНЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ.

§. 35. У оним общинама, где црква или никакву основну школу недржи, или где се, — осим верних оне цркве или односно цркви што своє школе имаю, — налази најмањ тридесеторо за школу способне деце од друге коє вероисповеди, дужна є община общинску основну народну школу подијати.

§. 36. Обштине, које една од друге до $\frac{1}{2}$ географске миле одстоје, а нису у стану свака о свом трошку законом прописану народну школу издржавати, могу се тога ради сдружити и заједничку основну школу завести.

§. 37. Обучавањ у основној народној школи састоји се из два течаја, а то су; прво обучавањ свакидашњи, које траје шест година; и друго обучавањ понављано које траје три године.

§. 38. У свакидашњу школу дужна су ићи сва деца, од навршене шесте до навршене дванаесте године.

§. 39. Деца, која наврше дванаесту годину, и у општој сва она деца која су цели течаји свакидашњих школа завршила, дужна су у понављану школу ићи. —

Ако у истом месту постоје верозаконске или друге какве народне школе, у којима је само шестогодишњи течај, то су и она деца што из таквих школа изиђу до навршене петнаесте године дужна у општинску понављану школу ићи.

Напротив ослобођени су од понављања понављане школе, сви они, који по завршетку свакидашњих школа ступе у више народне или друге које веће учевне заводе и у њима најмање две године уче.

§. 40. Ученици општинских основних народних школа неплаћају школарину.

§. 41. У свакидашњој школи сме бити преко недеље најмање 20, а највише 25 часова за обучавањ, подразумевајући овамо и часове за науку вере.

У понављаној школи зими има седмично 5 часова, а лети само 2 часа.

§. 42. Деца што иду у свакидашњу школу дужна су до десете године зими лети сваки дан редовно у школу ићи, а она што су десету годину навршила од 15-ог Маја до 1-ог Октобра иду у школу само од 7 до 10 сати из јутра.

Питомци понављане школе од 1-ог Априла до 1-ог Октобра само су дужни у недељној школи сваке недеље два сата провести.

По овоме има се уредити и горе означени број часова.

§. 43. Време школскога одмора не сме у скупу десет недеља надмашити. Када ће се одмор држати то одређује општински школски одбор.

§. 44. У основним народним школама обвезни су предмети учења ови: Наука вере и благодетности; писањ и читањ; рачун на памет и с цифрама и познавањ отаџбених

мера; езикословлѣ, вештбанѣ у говору и мишленю; Земљопис и повестница отачаствена, и нешто мало из обштег земљописа и повестнице; природословлѣ и природопис са особитим обзиром на начин живота дечиѣх родитеља и на околину у којој ови станую; основне црте польског газдованя, са особитим обзиром на негованѣ дрва и на вртарство; женска наука — домаће газдованѣ и држанѣ куће зарад девојчица; ученѣ главних грађанских права и дужности; войничко телесно вештбанѣ.

§. 45. Министар јавног обучаваня има периодично опредѣљивати план ученя.

§. 46. Будући да у основне народне школе деца од свију вероисповеди ићи могу, односно мораю, то се дотичне вероисповедне странке о обучаваню своих верних у науци вере саме имаю старати.

Ово ученѣ вере треба да се изван обичних школских часова, и такође јавно обдржава.

§. 47. Сваки ученик, — у колико е могуће — треба да на матерњѣм езику свом добия обучаванѣ, с тога ће се науке на оном езику учити, кои е по трогодишњѣм проналазку език већине ученика; но притом и за мањину деце, — ако их има тридесеторо што едним езиком говоре, — има се спомоћни учитель поставити, кои ће их на њиховом матерњѣм езику учити.

В. ВИСШЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ.

§. 48. Сеоске и варошке обштине, коє у средини својој најманѣ 8000 жителя бров, дужне су подизати и издржавати висше народне школе.

§. 49. Места, коя едно од другог до $\frac{1}{2}$ милѣ одстоє, могу подићи за себе заедничку висшу народну школу.

§. 50. Течай школски за мушке трає три, а за женске две године. Али ред ученя тако ваља поделити, да у колико е могуће, свака година едан учевни течай сачинява.

§. 51. Ученик, кои хоће да у висшу народну школу примлѣн буде мора сведочбу показати о том, да е шестразредни течай народне основне школе у јавном заводу по пропису закона свршио, или мора положити примни испит из оних знања коя висшој народној школи за темель служе.

§. 52. У погледу на език ученя, и на науку вере, а тако исто и на брой деце што ће под управом едног учителя бити, и у погледу на поделенѣ њихово, као и на време одмора, важе и овде горенаведена правила у §§. 14, 18, 43, 46 и 47.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

§. 53. Сваки ученик има сваке по године 1 фр. школарине платити, сиромашна деца опроштена су од школарине.

§. 54. Учебни предмети у висшой народной школи есу:

а) За дечаке: Лепопис и цртанѣ; мађарско езикословлѣ; немачки език, (у којој школи ние език обучавања мађарски, у тој се место немачког езика има учити мађарски език); рачун и земљомерство са прикладним вештбаньима; природословлѣ и природопис, са особитим обзиром на земљоделство и на обртност; земљопис и повестница (обшта и отачаствена); познаванѣ отачаственог устава; войничко вештбанѣ и певанѣ.

б) За девойчице: Лепопис; рачун; мађарско езикословлѣ; немачки език; земљопис и повестница; природословлѣ и природопис са особитим обзиром на вртарство и на женске послове н. пр. куванѣ и т. д.; наука за женске, правила за газдарице и за држанѣ куће; женски послови особито куванѣ, шав, плетиво и т. д.

§. 55. У свакој висшой народной школи делаю найманѣ два редовна учителя и едан помоћник.

§. 56. У сваком разреду може бити найманѣ 18, а найвише 24 седмична часа заедно са ученѣм науке вере. Едан учитель преко неделѣ ние дужан више од 30 сати држати.

Г. НАРОДНЕ ШКОЛЕ, КОЕ ПРАВИТЕЛСТВО ИЛИ ОБШТИНЕ ДОБРОВОЛНО ОСНУЮ.

§. 57. Осим оних народних школа кое су по смислу закона обштине дужне издржавати, има министар явног обучавања право и дужност, гдегод за нужно нађе, о трошку државном подизати онакове народне школе, какве местне околности изискую. Школе те имаю се устроити по начину у §§. 12—56 изложеном и стое под жупаниским школским саветом и под школским надзорницима.

§. 58. Они заводи за народно обучаванѣ, кое обштине своевольно и сврх законите дужности установи, у сваком погледу стое под оним истим законима, кои су за обштинске школе у обште прописани.

ГЛАВА IV.

О ПРИВАТНИМ УЧЕВНИМ ЗАВОДИМА.

§. 59. Поединим людма, као и црквеним и грађанским задругама, слободно е по наредбама следећих параграфа ма-

дечия хранилишта, основне и висше народне школе, као приватне учевне заводе подизати и издржавати.

§. 60. Приватне заводе за народно обучаванѣ могу подизати 1-во оне особе, које су писмено повлашћене на држанѣ такве школе (хранилишта основне или висше народне школе) какву отворити намеравају.

2-го оне црквене и грађанске задруге које су се, по изјави својих основних од правителства потврђених правила, на ту цел изрично саставиле.

§. 61. Пре него што ће се кои приватни завод отворити има се о томе јавити жупаниском школском савету а преко овога и министарству јавног обучаваня. Уз то изјавленѣ има се прикључити исправа о устројству завода, о плану ученя, и о учитељима који ће у заводу делати.

§. 62. Сваки приватни учевни завод стои под управом правителства, које га чрез своје органе надгледати даје.

§. 63. Сваки приватни учевни завод — што се тиче у њему делајућих учитеља, — има у свему одговарати оним јавним школама, којих место хоће да заступа.

У овом погледу сва правила, која су за јавне школе прописана, важе и за приватне учевне заводе.

§. 64. Свако по године у присуству обштинског или правителственог изсланика држе се испити.

§. 65. Правителство може према околностима веома нужним и отличним приватним учевним заводима моралну и материјалну подпору пружати.

§. 66. Напротив оне приватне заводе, у којима се закони необдржавају, или у којима се морална злѣ залегу, може правителство затворити, и по потреби властнику завода забранити наново отварањѣ тога учевног завода.

ГЛАВА V.

ДУЖНОСТИ И СЛОБОДА УЧЕНЯ.

§. 67. Сви родитељи или старатељи подразумевајући и оне, у чијим се кућама деца као занатлиски научници (шегрти) или као домаће слуге држе, дужни су своју децу или питомце (ако се о њиховом васпитаню код куће или на висшем учевном заводу нису постарали) у јавну школу, од навршене шесте до дванајсте односно до навршене петнајсте живота њиховог године шилјати.

Телесно или умно слабу децу на основу сведочебе срез-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

кога лекара може школски одбор на краће или на дуже време од дужности долазена у школу ослободити.

Они кои пате од прилепчиве или умне болести, и кои су тако тупоглави, да се учити немогу, имаю се баш из јавних школа искључити.

§. 68. Родитељи, старатељи и газде имаю се за неисправљна изостаяња дечиа од школе после опомене по околностима постепеном новчаном глобом, казнити, тако да први пут 50 нв. другипут 1 ф. трећи пут 2. ф. а четврти пут 4 ф. кривац платити има.

Ако пак после четири овака казњени неби дете у школу долазило, община ће наредити особеног старатеља, кои ће о васпитавању таког детета бригу водити.

§. 69. Родитељима и старатељима слободно е децу код куће или у приватним и јавним заводима ма ков вероисповести, а такође и у школама што се на страни налазе васпитавати,

Али о овоме су дужни родитељи или старатељи местном школском одбору сведочбу показати. Исто тако дотичне школске власти дужне су пазити да та деца барем онако васпитанѣ добияю какво би добити могла у јавной сходно закону уређеној основной народной школи, и да се уче све еднако, докле траю за учењѣ прописане године.

§. 70. Ученици, што се код куће уче, дужни су сваке године јавни испит положити у комегод јавном или повлашћеном приватном учевном заводу.

ГЛАВА VI. ШКОЛСКЕ ВЛАСТИ.

§. 71. Сваковрстне общинске народне школе стог непосредно под влашћу общине, која над њима управља преко школског одбора (школског стола), кога община избере.

§. 72. Ради тога има се у свакој общини најманѣ из девет чланова састави се школски одбор саставити. Чланови овога одбора, — изузимајући свештенике и учитељѣ, кои у њима по своме званију саветуюћи и решавајући глас имаю, — бира община, у колико е можно, из особа, коє се у делу обучавања разумеваю, а бира их оним начином као и общинске старешине.

§. 73. Школски одбор бира учитеља по §. 125. Исти тај одбор сваке недељѣ преко едног члана свог надгледа местна

малодечия хранилишта и школе, настои да деца уредно у школу долазе, опоминѣ старатељ одсуствующих ученика, и у случаю нужде настои код суда да се ови казне. Одбор строго пази на ученѣ и на точно вршенѣ школских закона; — наређуе да се школска зданија како валя оправляю, и да се школе са средствима за обучаванѣ снабдею. Далѣ одбор е тай у парничним делима између учителя и дечих родителя и старателя суд првога степена. Школски одбор присуствуе на годишњим испитима, од старателя потражуе рачуне, и о свим знатниим недостатцима и манама подноси извештај жупаниском школском савету.

§. 74. Обштински школски одбор бира по брою школа еднога или више старателя (тутора) кои рукую школским имавѣм, даю по упутсву школског одбора зданија школска оправляти, и издаю плате званичницима.

Старатељ има сваке године школском одбору подробни исправни рачун са доказима подносити.

Ови рачуни, после прегледа код местног школског одбора, имаю се жупаниском школском савету доставляти.

§. 75. Цела држава по жупанијама поделюе се на школске округе, коих ће на брою толико бити колико и жупанија.

Будим и Пешта чине за себе едан школски округ.

§. 76. Над свима делима народног васпитавања у едној жупанији управля од министра наименовани жупаниски школски надзорник и под овога председништвом стоѣћи школски савет.

Овај школски надзорник може у више жупанија делати, ако на простору њиховом у свему нема више од 300 обштина.

§. 77. Жупаниски школски савет овако се саставля.

1.) Свака вероисповедна странка, коя у простору жупаније има своје црквене обштине, избира из средине своје по едног члана.

2.) Сви јавни учители из жупаније те (разумевајући овамо и учитељ верозаконских школа) бираю између себе четири члана.

3.) Остале чланове бира из своје средине жупаниско представништво. Ових чланова има бити најманѣ на брою 14, највише 34.

4.) У којој жупанији има кралѣвских градова, ови бираю едан део чланова на трећој точки споменутих, и то у

размеру, у ком се број њиховог становништва налази, према укупном становништву целе жупаније.

§. 78. Жупаниски школски надзорник:

1.) Полази сваке године барем једанпут све на простору жупаније налазеће се општинске, верозаконске и приватне ниже и више народне школе, и строго мотри да се у њима закон точно врши.

2.) У општинским и државним учитељиштама поступа по упутству министра јавног образовања; у опште у предјлу жупаније извршује правитељствене училиштне наредбе, и правитељству сваке године подробио о свему извештај подноси.

3.) Он је председник жупаниског школског савета и других училиштама (н. пр. учитељиштама види §. 101) управљајућих савета.

§. 79. По потреби нагомиланих послова правитељство може наименовати уз надзорника једног поднадзорника или помоћника.

§. 80. Надзорници и помоћници вуку редовну плату. А осим тога приликом годишњег путовања по школама општине су им дужне подвоз давати.

§. 81. Школски савет:

1. Прегледа рачуне које општински школски одбори подносе.

2.) Он је што се тиче општинских школа другога степена суд у парницама између родитеља и учитеља и у свима дисциплинарним делима народних школа.

3.) Он пресуђује у тужбама местног школског одбора против учитеља и у тужбама учитеља против школског одбора. (Одтуда могу се странке управо на министарство јавног образовања обраћати). — У опште жупаниски савет изриче пресуду над радњом школског одбора;

4.) Школски савет саветује се о школским делима, и о недоскудицама, које нису у стану подмирити, подноси извештај и односно предлоге и молбе, министарству јавног образовања.

§. 82. Жупаниски школски савет састав се сваке годишње четврти, и том приликом чланови му примају путни трошак и дневнице из жупаниске благајнице.

ГЛАВА VII.

О УЧИТЕЉИШТАМА.

а) Приправнички заводи за учителѣ.

§. 83. Држава у различитим пределима подиже двадесет приправничких завода за учителѣ, коих устройство и ред учена определуе се у следећим параграфима.

§. 84. Свако учительште треба да у свези стои са школом за углед, у којој ће се учительски приправници практично изображавати.

§. 85. Учительшту има се придодати врт најманѣ од два јутра, да се ту питомци у земљоделству, вртарству и виноградарству практично поучавају.

§. 86. Учительско особљѣ састои се из једног управљујећег, и два редовна професора, једног помоћника и једног учителя, кои дела у школи за углед.

§. 87. Плата редовних професора е 1000 фр. и 100 фр. станарине. Уз то управљујући професор за своје управительске дужности прима у име почастне награде 200 фр. — Помоћникова плата е 450 фр. стан у школском зданију с огревом, и уживанѣ слободне хране при столу у алумнеуму. Учитель за углед има 700 фр. плате и стан.

§. 88. Примају се ученици, кои четврти гимназијални или трећи реални разред сврше, ако из предмета, ког министар јавног обучавања одреди, у присуству изсланика истога министарства, пред наставничким збором строги примни испит положе.

§. 89. Учевни течай у учительшту трае три године.

§. 90. Обвезни предмети учена есу: Наука вере; наука благодравности; наука о васпитавању; наука о ученом и начину учена; обшти и отачаствени земљопис; обшта и отачаствена повестница; мађарски език; нѣмачки език (где език учена ние мађарски, тамо у место немачког езика предае се мађарски); природне науке и њихово прилагођенѣ на земљоделство и обртност; наука о земљоделству ил газдовању; познаванѣ отачаственога устава; математика и геометрија; певанѣ и оргуланѣ; лепопис и цртањ; вештбанѣ у гимнастици; практична учительска радња у школи за углед.

§. 91. У плану предавања, кои ће министар јавног обучавања од времена на време издавати, наредиће се шта ће се од ових предмета у ком разреду предавати.

§. 92. Почем су учительшта ван сваке вероисповедне

разлике стојећи државни заводи, то се имаю о обучаваню питомца у вери дотичне вероисповедне странке старати.

§. 93. У сваком учитељишту добијаю осамдесет прилѣжних сиромашних ученика стан, огрев и пранѣ.

Зарад тога се има у зданию сваког завода 40 соба за становањ сазидати и са нужним намештаем снабдети. (У едной соби несме више од два ученика стајати).

§. 94. У сваком учитељишту завестиће се общта трапеза (алумнат), при којој ће питомци за умерену плату подпуну храну добијати.

Плату за храну у алумнеуму одређуе управляјући савет. За алумнеум потребна дрва и прислугу плаћа сам завод.

§. 95. У сваком учитељишту, у место петдесеторице најсиромашнијих, најприлѣжних и најболѣг владаня ученика, завод плаћа цену за храну при общтој трапези.

§. 96. Благодѣянја становања и прирачњиваня дели управляјући савет на основу поднешених сведочба и по препоруци професорског збора.

Ова благодѣянја, уз еднако добро владанѣ и прилѣжанѣ, — у колико е могуће — даваће се синовима сиромашних учитеља.

§. 97. У зданию завода стануюћи помоћни професор, осим предаваня дужан е јошт на ред и чистоту пазити; он има с едним између ученика наређеним помагачем, — уз контролу професорског збора и под надзором управляјућег савета, — алумнатом руковати и при общтој трапези предавати.

§. 98. Свако учитељиште има се снабдети са књижницом, која ће се по могућству састајати из стручних књига, и којом се могу и ученици слободно користити.

§. 99. Министар обучаваня сваке ће године по два најотличнија питомца, — кои су цели течай свршили, и кое на препоруку професорског збора управляјући савет предложи, — шилјати у стране землѣ, да тамо народне школе и висше учевне заводе за годину дана похађаю.

На ту сврху из благајнице учитељишта добијаће сваки овакав питомец 800 фр. подпоре.

§. 100. У дисциплинарним пословима и у личним одношаима ученика на првом степену суди из професорског особла састоећи се професорски савет (професорска столица, консес.)

§. 101. Над професорским саветом поставља е управля-

јући савет, кои се под председништвом жупаниског школског повереника састоји из управљајућег професора и још из пет особа, које министар јавног образовања наименује.

§. 102. Управљајући савет сходно упутству министра јавног образовања руководи материјална и морална дела завода: води надзор над радњом професорског збора и пресуђује у делима што се са професорског савета овамо, као надлежној висшој власти, шалю. —

Но у важнијим предметима могу се странке и противу пресуде управљајућег савета на министарство јавног образовања обраћати.

§. 103. Чланови управљајућег савета, — осим председника и управљајућег професора — добијају из благајнице завода накнаду за путне трошкове и дневнице.

§. 104. Сваке године једанпут у присуству жупаниског надзорника и чланова управљајућег савета држе се јавни испити.

§. 105. На по године по свршетку школскога течаја или доцније дужан је сваки питомец, из свију предмета што се у учительишту предају и из писмених радња, строги испит положити, и само тако може добити писмено о учительској способности. —

За оваке испите управљајући савет сваке године једанпут одреди рочиште.

§. 106. Који хоће да се прогласе као способни за учительска места у висшим народним школама, морају осим установљеног испита још један строги испит положити из наука што спадају у круг висших народних школа и које министар одреди.

§. 107. Који се на испитима установљеним у §§. 105. и 106. у двапут одбаце, ти се више на испите непуштају.

§. 108. На издржаванј сваког појединог учительишта може министар образовања из државне благајнице сваке године 16,000 форинти обраћати.

б.) Приправнички заводи за учительице.

§. 109. Министар јавног образовања где за нужно нађе, нека оснује покрај учительишта и приправничке заводе за учительице, у којима ће се нарочито учительице за девојачке разреде висших народних школа изражавати.

§. 110. Зарад приправничких завода за учительице имаю се обанка здания подићи.

§. 111. Све питомице станую и скупа се хране у заводу под надзором едне учительице, коя такође тамо стануе.

Управляјући савет само изузетно може допустити становањѣ изван завода.

§. 112. Примаю се девојчице, коє су четрнајсту годину живота навршиле и висши течай народне школе сасвим изучиле.

Свака питомица дужна є из предмета што се у висшой народной школи уче, строги примни испит издржати.

§. 113. Течай школски трає три године.

§. 114. У заводу овом предаю науке професори из учительишта.

Тога ради, ако є нужно може се брой професора са едним или с два помоћника умножити.

Осим тога за чисто женске науке има се приставити довољан брой способних учительица.

§. 115. Обвезни (облигатни) предмети у приправничком заводу за учительице єсу: Наука вере и благойравности; лепопис и цртањ; мађарски єзик и правопис (где єзик обучаваня нив мађарски, тамо се има у место немачког єзика мађарски учити); земљопис и повестница; рачун; природословљѣ и природопис са особитим обзиром на вртарство и на женске послове н. пр. на куванњ; женске науке — правила домаћега газдованя и домоводства; женски послови нарочито куванњ, шав, плетиво, вез, и т. д. вештбанњ у обучаваню у девојчком отделеню школе за углед; наука о васпитаваню.

§. 116. Правительство одређує колико се питомица у сваки поедини завод примати може.

§. 117. Школарине нема. У заводу стануюће питомице добияю стан, огрев и пранњ бесплатно као и у §. 93, а храну за умерену плату.

За десет сиротих и отличног прилежаня девојка завод плаћа цену за препитаванњ.

Ако є потребно може министар јавног обучаваня на предлог управляјућег савета брой овай повисити.

§. 118. Окром годишњих испита дужне су питомице по свршетку целог школског течая из свию наука строги испит положити, и само тако могу добити писмено о способ-

ности (диплому.) — Коя се при испиту у двапут одбие, више се на испит пуштати неће.

§. 119. У дисциплинарним делима питомицама на првом степену суде управљајући професор и редовне учитељице; на другом степену управљајући савет. — У осталом завод за приправљањѣ учитељица стои под оном истом влашћу под којом и учитељиште.

§. 120. Правителство може на издржаванѣ сваког приправничког завода за учитељице из државне благайнице сваке године 8000 фр. обраћати.

ГЛАВА VIII.

О УЧИТЕЉИЦАМА.

§. 121. За учитељско звање способни се сматрају само они кои су или већ приликом објаве овога закона у учитељском звању служили, или кои су у јавном учитељишту цели течай свршивши прописане испите положили и дипломирани учитељи постали.

§. 122. Кои хоће да буду редовни учитељи у висшим народним школама, морају осим испита у §§. 105 и 106 назначених, доказати, да су барем једну годину дана учитељске практике имали или да су се за толико времена у иностраној земљи учили.

§. 123. Кои су се учили у онаким учитељиштакма, где се недрже у §. 105 прописани испити, а притом јошт ни годину дана као редовни учитељи служили нису, могу само онда за учитељ у општинским школама изабрани бити, ако најпре на коме државном учитељишту онај испит положи.

§. 124. Министар јавног обучавања опуномоћује се, да може после објаве овога закона за пет година дана право на одправљањѣ учитељског звања и онаким особама давати, које течай приправнички нису свршили, али су у место тога из предмета што се у учитељишту предају строге у §§. 105 и 106 прописане испите положили.

§. 125. Учитељ избира гласанѣм општински школски одбор под председништвом изсланика од жупаниског школског савета.

Успех избора има се доставити жупаниском школском савету ради потврђења.

§. 126. Помоћнике учитељске наименује жупаниски школ-

ски надзорник, подносећи јупаниском школском савету извештај о њиховом наименовању.

§. 127. Учитељи се бирају на сав живот, и само се због тешке леньости, моралног изступљенија или грађанског злочинства, пресудом јупаниског школског савета са звањия уклопити могу.

Оваке пресуде имају се зарад потврђења министру јавног обучавања подносити.

§. 128. Упразнијна учитељска места имају се најдалѣ за по године попунити.

§. 129. У случају смрти учитељве њгова удовица и си-рочад уживају од дана смрти за по године целу плату.

За то време у школи има се помоћни учитељ наместити.

§. 130. Учитељ, осим представништва државног, јупаниског и црквеног, и осим чланства у поротном суду, никаквог другог звањия несме се примити, и покрај обучавања, никакве друге звањичне дужности, — осим суделовања у задругама за васпитавањѣ, — несме одправляти.

Учитељи верозаконских школа могу на празничном бого-служењу и на укуписа помагати.

Деловодство друштва за обезбеђењѣ и других овим по-добних задруга сме учитељ само са дозволењѣм јупаниског школског савета на себе примити.

§. 131. Плату учитељску према местним околностима установљава местни школски одбор са одобрењѣм јупаниског школског савета.

Али плата ова, уз пристояч стан, несме бити никако мања него:

- а) редовног учитеља основне народне школе 300 ф. а. в.
- б) помоћника у основной народной школи 200 фр.
- в) учитеља висше народне школе 550 фр.
- г) помоћника у висшой народной школи 250 фр. а. в.

§. 132. Обштина задржава сваке године на страну бла-гајнице за подпору од плате редовних учитеља 2% и то ју-паниском школском савету издае.

У свима школским окрузима на тај начин прикупљеним и уедно сабраним новцем руке министар јавног обучавања, давајући о том сваке године подробни јавни рачун.

Из ове благајнице добиваће учитељи, кои због старости или због болести сасвим за радно неспособни постану, и по томе на месту свом остати немогу, годишню подгору од 150 фр.

Учительке пак, које за радњу неспособне постану, као и удовице умрлих учителя (док се не удаду) и њихова сирочад до шестнајсте године добијаће подпору годишњу од 100 фр.

Ако подпору уживајући учитељ или удовица има из много чланова састојећу се и нужду трпећу породицу, може министар обучавања на молбу ову суму повисити.

§. 133. У колико неби на подпоре, што се раздавати имају, за доста био онај новац, који се из 2% учитељске плате прикупља, недостајућу суму подмируе државна благајница.

§. 134. На васпитавањ сирота умрлих учителя министар обучавања ће сваке године из државне благајнице 10,000 фр. обраћати на овај начин:

1) Ова сума ће се пайманџ на 100 деце поделити.

2) Деца се могу ма у којем месту у обртничким или трговачким, реалним или гимназијалним школама учити.

3) Само до 16. године помоћ ову примају.

§. 135. У овом закону од §. 121 до 135 садржавајућа се одделења, са изузетком §§. 121, 122 и 130 важе само за општинске основне и народне учитељџ.

§. 136. Извршењ овога закона поверава се министру верозаконна и јавног обучавања.*)

Задаће за рачун

о вредноћи и паметној штедњи.

(За најстарији разред основних школа и за вечерњџ школе).

1. У едној кући има 4 женскињ, мати и три кћери. Свака изда на месец само по 75 новчића на суетну моду. Колико се тим чини кући штете за годину дана? (36 фр.) — Та кућа плаћа царскога пореза на годину 48 фр. Да су жене уштедиле оних 36 фр. колико би им још доплатити требало, па да су с царским порезом начисто? —

2. Домаћин из те исте куће потроши сваке недељџ на дуван само 24 новчића; колико то чини на годину? (12 фр. 48 нов.) Да ние дуванџа колико би уштедио за 10 година? (124 фр. 80 нов.) А за 20 година? (249 фр. 60 нов.)

3. Домаћин тај има два одрасла сина, које е научио пушити. Они потроше на недељу сваки само по 13 новчића на дуван, Колико

*) У прошлом броју саобштен е само извод а овде смо саобштили пошт. читатељима цели законски предлог у преводу с мађарског подлинника.

потроше: соборца за годину? (13. ф. 52. н.) Колико то износи за 8 година? (108 ф. 16. нв.)

4. Али Отац тај и његови синови, осим што пуше, ради су се мало у крчми и напати. Отац попије свако јутро за 5 новчића ракије, а сваког свеца и сваке неделѣ у крчми по 2 јаце вина, а синови сваки по једну ицу. Колико то чини на годину кад се узме ица вина само по 12 нов. (ракија 18 ф. 25 нов. а вино ако се узме 80 ков неделя ков свечаних дана 38 ф. 40 нов. Свега: 56 ф. 65 нов.)

5. На кући овога газде стои дуга 235 ф. на које се плаћа само 5% интереса. Да се у овој кући уштедило све оно што се на дуван и на пиће потрошило и да се интерес уредно плаћао, бил се могла кућа за то време за уштеђеним новцем одужити? — Колико би још остало новаца по исплати дуга?

6. Друга селяк по имену Ранко, оставља сваке неделѣ од заслуге своје 36 новчића у штедници; колико уштеди за једну годину? (18 ф. 72 н.) — Овај селяк устаје са другим сатом раније него његов сусед, и заслужи за то време по 20 н. Ако узмемо сваког месеца само 24 радена дана, колико дође сувишне заслуге на месец? (4 ф. 80 н.) Колико на годину? (57 ф. 60 н.) Колико за 10 година (576 ф.)

7. Ранко је за младости научно многе најнеобходније земљедѣлске алате правити, па зими док су други селяци под сувајом седећи узалуд време прводили, он је дељао и радио код своје куће. Тако радећи заштеди он сваке године на тежачким алатима 18¼ фр; на оправљању буради и чаброва 4½ фр. и на осталим домаћим опремама 7½ ф. Колико је на свему томе преко године заштедио? (30 ф. 65 н.) Колико је заштедио за десет година? (306 ф. 50 н.)

8. Ранко је тај новац што га је за десет година раним устанѣм, и правленѣм алата и остале своје дрвенарије заслужио, на свршетку десете године дао под интерес по 6%; с намером да га својој ћери у удај у мираз даде. Колико је издао под интерес? (882 ф. 50. н.) Колико је тај новац донео 6% интерес за једну годину дана? (52 ф. 95 нв.) На крају единајесте године придода Ранко тај интерес капиталу и изда га опет по 6%, Колико ће чинити интерес с капиталом на крају дванајесте године? (991 ф. 57½ нв.) Тако је после тога једно за другим још пет година чинио, додавајући сваке године интерес капиталу и овај на ново по 6% издавајући. Колико је могао после тих пет година уштеђена капитала ћери својој у мираз дати?

(Продужиће се).

Д о п и с.

У Јабуки, код Вршца, Годишњи испит у нашој новооснованој србској школи срећно свршисмо 3. Јунија. На том испиту присутствовао је Пречастни С. Филип Трандафиловић протопресвитер Вршачки и окружни директор. Испит започет је с песмом (Ускликнемъ любовію). Деца су врло лепо одговарала у свима предметима. Особито мило нам беше када чусмо народне песме, које деца наша казиваху, и црквене тропаре, које пояху. — Захваљујући на том

нашем добром учителю, кога заузимањем и ревносту заведе се хармонично пјение у светой цркви нашој, имадемо и високой власти захвалити што нам честита учителя даде, кои децу нашу у духу свете вере и миле наше народности васпитава.

Зато браћо Србљи гди год сте помештани са другим народима подижите себи обашка своє народне школе, немојте као ми што смо већ били пропадали и наш матерњи език позаборављали. Тражите себи учителя кои в препарандию Сомборску свршио, да вас упути на пут истине, и да вас спасе и избави из заблуде и чежић за туђинством, па да вас и децу вашу Србству поврати.

Молимо да се овај допис у Школски Лист уврсти.

У име оvd. Србаља: Јован Савић с. р., трговац. Урош Рабица с. р., общт. благајник. Стеван Вишацки с. р., тугор. Стеван Поповић с. р. Курчия и члан общтине.

Школске вести.

СВЕОБШТА СКУПШТИНА АУСТРИСКИХ УЧИТЕЛЈА. На првој свеобщтој учительској скупштини државој месеца Септембра прошле године у Бечу закључено в, да се такова скупштина сваке године држи и постављен в одбор, кои ће за идућу скупштину припреме чинити и ню сазвати. Одбор тај позива сад све учителѣ у аустриском царству без разлике народности и вере на другу свеобщту скупштину учительску, коя ће се 13, 14 и 15 Августа (25, 26 и 27 по новом) ове године у Бру држати.

Радња ланске учительске скупштине у Бечу тичала се спољног устройства школе, као и правног и материјалног стана учительског. По мнѣнию одбора на овогодишњој скупштини имало би се за предмет саветована узети питањ о васпитавању и учению. С тога в одбор ове теме за ту скупштину поставио:

1. Шта в школа, у чему се састои нѣна цѣл, и кои в нѣн задатак?
2. У каквом међусобном одношаю стое различите стране школске раднѣ: ученѣ, запт и изрази заединичког живота у школи и изван школе, као што су светковине, проходана, сигре и т. д.
3. Ко в нуждни учевни предмети у народной школи, и коя су главна правила ваљног и цѣлсходног обучавања.

Окром ове три главне теме, о којма ће се у главним скупштинама и то на немачком език у расправљати, могу се и друга питања, коя се школе и обучавања тичу, у побочним састанцима претресати.

Са овом учительском скупштином у свези ће стајти изложба средства за обучавањ, коју приредише учителя града Брна.

ЧЕСКА УЧИТЕЛЬСКА СКУПШТИНА. Чим се сврши свеобщта скупштина аустриских учителя у Бру, отвориће се ^{18/30} Августа велика скупштина славянских учителя у престолници чешког краљвства у Златноме Прагу. На ову скупштину позвати су сви славянски учителя из Ческе и Мораве.

ЗБОР УЧИТЕЛЈИЦА У БЕЧУ. На свршетку Априла (Мая 7. по нов.) о. г. држан е у просторији ц. кр. узорне школе код св. Анне у Бечу збор учитељица под председништвом школ. саветника Праузeka и епархијалног школског надзорника Штегера. Саветовањ е вођено о методу којим се учи читати. Говора е било о срицању, гласању и читању с писанјем. Већи део учитељица изяснише се за овај последњи као најрационалнији и најцелиходнији метод. На збору било е до 60 учитељица. Учитель главне узорне школе Гартнер приредно е том приликом изложбу средства за обучавањ у првом разреду, и показао их е и објаснио учитељицама.

ИЗ УГАРСКЕ. Јулие Шварц председатель угарског земалског друштва за васпитавањ пронашао е по статистичким доказима, да у угарској има међу 17000 обштина, јошт пет хиљада обштина без сваке школе, а у 15,000 обштина женска деца неиду скоро нимало у школу. Између 100 невеста едва е наћи 15, које су кадре своје име подписати. Између 100 војачких новака само 12, а у Ерделю само 10 умеју писати. Од деце за школу способне 52 % никада школе невиди. То е тако у Угарској, дочим у ладној Норвешкој где люди по разсејаним селиштима живе, едва се наћи може који човек што читати незна. —

Овако е било до сада, али у најновије доба од како е устав повраћен мађарске школе почињу јако напредовати. Између осталог Дебрењска варош закључила е у својој седници, да од сада на народне школе троши годишњ 24,000 фр., од којих ће црква реформатска обштина давати 14,000, а варошка благајница 10,000 ф. Осим тога уступила е варошка обштина на просветне цѣли хиљаду јутара земљ.

Поводом законског предлога држаше Сегедински учитељи збор, у ком изјавише да се у главноме с назорима г. министра слажу, али захтевају да се плата варошких основних учителя са 550, а учителя у висшим народним школама са 750 фр. определи, и да се после тридесетогодишњ службе учитељи у станњ покоја са подпуном платом постављају.

ПОДПОРА ЗА УЧИТЕЛЈ. Са богатства и подашљивости своје славно познати единовјрац наш Барон Симеон Сина, поводом срећног порођаја Нјног Величества царице и краљице наше Ђлисавете поклониво е десет тисућа форинти као основну главницу закладе за припомоћ народних учителя у Угарској и Ерделю без разлике вере и закона. Приплод од ове главнице трошиће се на подпору старих и немоћних учителя, кои нису већ више у станю учительску службу одправљати. Сваки учестник добиваће најмањ 100 фр. у име годишњ подпоре из ове закладе. — Нека е Слава и Хвала и од стране србских народних учителя врстноме овом човекољбцу на великом дару нјговом!

ЦАРСКА МИЛОСТ КЛИРУ ЕПАРХИЈЕ МУКАЧЕВСКЕ У УГАРСКОЈ. Нјгово величество премилостиви цар и краљ наш Франц Јосиф I. на молбу мукачевског епископа Стефана Панковића извољно е едно велико кажерално здание с вртом у Ужгороду (Унгвару) вечито уступити заведеню за васпитавањ свештеничких кћери. Здание то стои близо саборне епископске цркве, и вреди 30.000 фр. Идуће весени отвориће се у зданию том ново васпитатељно заведение, где ће се кћери свештеника епархије мукачевске васпитавати и изображавати. Русини угар-

ска веома се радују овом царском дару и захваљују, вѣщеносном великом дарователю, желећи му од свег срца „многая и благая лѣта.“

БЛАГОСЛОВ ШКОЛОВАЊА. У кантону Женевском у Швајцарској иду сва деца у школу премда се ни едан родитељ неприморава силом да децу у школу шалѣ. У том кантону постои закон, да се сви војачки новаци испиту из читаня, писаня, рачунања, и правописа подвргнути имаю. Ове године између 437. новака (рекрута), положише 297 испит из сва четири предмета добро, а остали из неких предмета добро а из других прилично. Само е нѣя четворица било кои књигу нимало знали и у школу ишли нису па од те четворице само су двојица Женевљани а друга двојица из других кантона. Од ова два Женевљанина едан е за ученѣ сасвим неспособан. Осим тога четири рекрута умею писати али не читати ни рачунати.

ДРУШТВО ЗА ВАСПИТАЊЕ ЖЕНСКИЈА. У вароши Крефелду у Прусској састало се пре неколико година едно друштво Госпоја, кога е задатак спромаши девојке од 17. година из фабрика гди су дотле радиле извадити, и одабраним поштеним породицама у службу, као под свое дати. У таковим породицама Госпође пазе на ове девојке као на свое рођене кѣри, и упућују их у сваком послу домаћем, и у поступању с' малом децом. По извештају тога друштва оваким девојкама се брзо срећа нађе те се удаду, ер вредни люди знаю, да ће оне ваљане домаћице, и добре матере бити.

УЧИТЕЛСКИ ИСПИТИ У СРЕСКОЈ ПРЕПАРАНДИИ. Јуля 22. почеће се испити о способности за учительство у учительско приправничком заводу Сомборском.

За председника испитне комисије умолѣн е од високог кр. угар. министарства просвете високопречестни Гд. Герман Ангелић архимандрит Гргетешки и Патриаршески Мандатарив. —

Господа учители из Баната и Баранѣ кои су налог од своих власти добили да ове године испит положе, нека изволе до 20 Јуля по нашем у Сомбор доћи и у учительско приправничком заводу пријавити се.

ШТИПЕНДИЈЕ ЗА ПРАВОСЛАВНЕ ЂАКЕ. (спродуженѣ из бр. 11.)

6. Из закладе Павла Јовановића, код Матице Србске у Н. Саду примали су по 315 фр. Василије Давидовић V. год. Матеј Станисављевић I. год. и Никола Станковић V. год. политехничких наука слушатели у Бечу.

7. Из закладе Баронице Ефимие Јовићке код Старо Бечейске србске црквене общине: Јован Чиплић реалац и Светозар Новковић гимназијалац у Н. Саду, Иван Поповић и Драгољуб Живковић гимн. у Пешти, Милан Стефановић гимн. у Карловци, сваки по 140 ф. (пет места остало е непопуњених.)

8. Из закладе Јулијане Манојловића, код Суботицке србске общине: Стеван Манојловић ученик IV. гимн. р. у Суботици: 15 ф. 36 и.

9. Из закладе Вате Михайловића (Николића), код србске общине у Н. Саду: Христифор Михайловић уч. VII. гимн. р. и Јован Велимировић уч. V. гимн. р. у Н. Саду, по 126 ф.

10. Из закладе Луке Миланковића, код Новосадске србске общине: Паво Мильков слушалац техничких наука у Цириху у Швајцарској 450 ф., Сергеје Томић уч. IV. реал. р. у Бечу.

115 Из закладе Милиновићеве, код суботичке србске общине: Тимотия Поповић ученик III. оси. разр. у главној школи Суботичкој 38 ф. 27 н. (продужиће се.)

ПОВИШЕЊЕ ПЛАТЕ УЧИТЕЛСКЕ. Честити Земунски Срби увиђајући да е досадашња плата њихових учитеља од 300 ф. врло малена, повисили су плату свим својим учитељима на 500 ф. Скорим ће се отворити стечай за попуњењ шест мушких и едног женског учитељског места. Сомборски приправници, кои са отличним успехом науке сврше, имаће првенство. — Живили врстни земунски Србљи, и скорим основали у средини својој србску трговачку, и висшу женску школу!!

УПРАЗЊЕНА УЧИТЕЛСКА МЕСТА. У Фенлаку у епархији темишварској. Плата е: 325 ф. 8 хв. дрва и стан. Школа е чисто србска. Молбенице се поднети имаю ч. консисторији Темишварској.

У Црној Бари у епархији темишварској. Плата 85 фр. у готову новцу, два ланца ораће земљ са кућном баштом, 24 пожунац жита, 20 пожунаца кукуруза, 85 фунти соли, 12 фунти свећа, 6 хв. сламе и едан хват дрва. Учевни език е србски. Молбенице се поднети имаю ч. консисторији у Темишвару.

У селу Крушелоду у архидијези Карловачкој. Плата е 126 ф. а. вр. 6 фунти свећа, 2 хв. тврдих дрва, 3 хв. сламе, 12 пож. жита, 12 пож. кукуруза, за сваки спровод 50 нов. и слободан стан.

ПОЗИВ НА ПРЕДПЛАТУ.

Желећи да за наступившу 1868 годину Магазин наш раније на свѣт изиђе, позивам учтиво познате родолюбце, да би изволили ускорити са пошиљком својих вредних саставака. У исто време, срдечно благодарећи како Гг. Скупитељима, тако и Предбројницима на досад укаваној љубави, којем су подпомагали издавањ Магазина, молим, да и за овај Магазин не одкажу своју подпору. Толико за препоруку у томе рећи могу, да ће уредништво настојати како би Магазин и у будуће уздржати могао досадашњу пријатну наклоност својих читатеља. Цена му е обична 60 нов.

У Задру

Герасим Петрановић Архим.

Господа учитељи у Бачкој, Банату и Срему, кои би желили на ову ваљану књигу уписнике скупљати, могу то и преко Уредништва овога Листа читини. Само нека се пожуре, ер е књига већ давно објављена и скорим ће из печатњ изићи.

Ур.

Са овим броем почињ се друго полгодиште Школскога Листа. Господа, која лист примаю а за њѣга досада платили нису, умољаваю се да предплату пошлю.

Пријатељи Школскога Листа умољаваю се да се око скупљаня уписника потруде.

Кои би све брове од почетка ове године имати желио, нека изволи окром предплате за друго полгодие још 50 новчића, свега дакле 2 фр. а. в. послати. —

Лист овај излази двапут месечно.

Цена е на целу год. три форинта, а на по год. 1 фор. 50 нв.

Издае и уређуе Никола Ђ. Вукићевић.

Тискано код Андрие Вагнера.